

Birkaç gün önce yayınlanan video grafik çalışmasında, Avrupa'da ölüm sayıları ve bu sayıların zaman içinde değişimi yer almaktadır. Bu MiniPDF'te, söz konusu video grafikte ([link](#)) yer alan ölümler ile ilgili dikkat çekici noktaların altı çizilecektir.

Öncelikle, Avrupa'da ölüm sayılarının giderek yavaşlaması olumlu yönde dikkat çekicidir. Nitekim son birkaç gündür İspanya başta olmak üzere bazı yüksek nüfuslu Avrupa ülkelerinden iyi haberler gelmektedir. Bununla birlikte virüsün Avrupa'daki etkisi hala devam etmektedir. İtalya, Fransa, İspanya gibi ülkelerde günlük yeni vaka sayısı 1.000'in altında bir kararlı duruma geçmiştir ve yavaşça azaldığı görülmektedir.

Bununla birlikte, özellikle Kuzey Avrupa bölgesinde işlerin pek de iyi gitmediği görülmektedir. Burada yer alan İngiltere önce sürü bağışıklığı modelini deneyeceğini ilan etmiş fakat sonra sağlık sisteminin bu yükü taşıyamayacağı ortaya çıkınca hızlı bir şekilde politika değişikliğine gitmiştir. Bunun sonucu olarak, İngiltere tüm Avrupa içinde, virüsle mücadele konusunda en başarısız ülke konumuna gelmiştir. İngiltere mevcut durumda diğer Avrupa ülkelerine göre açık ara farkla daha fazla vakaya ve daha da kötüsü, ikinci en kötü sıradaki ülke olan İtalya'ya göre %20 daha fazla ölüm sayısına sahiptir. Her ne kadar İngiltere nüfusu (67M) İtalya'ya göre %10 fazla (60M) olsa da, İngiltere'de vakalar hala hızlı bir şekilde devam etmektedir. Bununla birlikte, İngiltere'de yayılımın tepe noktası görülmüş ve vakalar azalmıştır.

Avrupa'da dikkat çekici bir diğer ülke ise sürü bağışıklığını hala uygulayan fakat bundan pişman olduğunu dile getiren İsveç'tir. Ölüm sayıları Türkiye'ye yakın olan İsveç'in nüfusu (10M) ise Türkiye'nin 8'de birinden bile azdır. Ek olarak, İsveç'te henüz yayılımın tepe noktası görülmemiştir. Sürü bağışıklığı uygulandığı için, tepe noktası ve plato oluşumunun ne zaman tamamlanacağı ise henüz belli değildir.

Avrupa'da küçük nüfuslu birçok küçük ülke yer almaktadır. Bu küçük nüfuslarda oransal değerlendirmeler bazen yanıltıcı olabileceği için, çalışmalarımızda oran içeren değerlendirmelerde genelde bir nüfus alt sınırı kullandık. Avrupa için bu sınırı ise 5 Milyon olarak belirledik. Buna göre Belçika, Avrupa'da nüfusa göre en yüksek ölüm oranına sahip yüksek nüfuslu ülkedir. Belçika'da her yüzbin nüfus için 82 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu oran İngiltere için 61, İspanya için 58, İtalya için 57 ve İsveç için 47'dir. Görüldüğü gibi İsveç, (şimdilik kaydıyla) Avrupa için ölüm oranlarında beşincidir ve bu sayının daha da yükselmesi güçlü olasılık olarak görünmektedir.

Yukarıda nüfuslara göre ölümler incelenmişti. Nüfuslara göre hastalık yayılımı ele alındığında, sıralama önemli ölçüde değişmektedir. Yayılım sıralamasında Belarus, yüzbinde 539 olarak öne çıkmaktadır. İkinci sırada İspanya (518), üçüncü sırada Belçika (508), dördüncü sırada İrlanda (487) ve beşinci sırada İsveç (459) gelmektedir. Bu ülkelerden birçoğunda ölüm oranları artık çok az seyretmekle birlikte, İsveç için durum aynı değildir. Benzer şekilde Belarus'ta da hastalığın tepe noktası hala görülmediği için, daha yüksek ölüm oranları beklenebilir. Nüfusa göre ilk 5'i sırasıyla İngiltere, İtalya, İsviçre, Portekiz ve Fransa gelmektedir. Bir karşılaştırma yapılabilmesi açısından Avrupa'da yayılımda Almanya 12. ve Türkiye de 14. sırada yer almaktadır.

Bu verilerden de anlaşılacağı üzere, sürü bağışıklığı modeli (şu an için) hatalı bir tercih gibi görünmektedir. Ek olarak gelişmiş sağlık sistemlerine sahip olduğu düşünülen ve ekonomileri güçlü birçok ülkenin virüs ve onun getirdiği ölümlerle başa çıkamadığı görülmüştür. Ölüm oranlarının yüksekliği konusunda yaşlı nüfus, sağlık sisteminin yenilenememesi, diğer demografik veya sosyolojik parametreler tek tek, ayrı ayrı çalışılmalıdır.

Avrupa'da ilk yayılım dalgasının üzerinden biraz daha zaman geçtikten sonra, daha yeni veriler üzerinden oransal analitik değerlendirmeleri konu alan çeşitli miniPDF'ler hazırlanacaktır.